

యెను: ప్రకృతి నాడునున్న మోక్షములపాపమునానినంతకదామో, ౪
గముదూరముపోయిప్పుడు బానికీమాడ్చులయినాడెటలెను. నోయిగోయి
మనిష్యోపించుచూసీతలంకి కేవలనెటలెను. శ్రీరామలాదేవీసీత చెరవెల్చె
ననిరివిన్నవించలేదా. మరొక్కరితో మగువచెరవెల్చెనని సీరివిన్న
వించలేదా. ముప్పాటవదనోమును నోచితి విష్ణుకాంతానోచితి, సం
భయవెన్నలాజివ్యోగావిదుకొనికట్టుకూనోచితి. అడరానమాట
లాజితినిలత్తునాచునోపమేరగిలెను. అడరానరాజునోగూడ
లంకేచేరివెల్చెను. అప్పుడులెల్లండు అతివేగమునా అన్నవద్దకు
వచ్చెను. యేమోముల్కొనాసీతపడిచిపు యీలాగువచ్చినావు. మా
యక్కములుగిలె. వరియడవోపలనెంబడిచీవస్తీవి. అవశకునమ్ము
లుఅడవిలోపలనాకుపెక్కులగానవచ్చె. లక్ష్మ్యపెట్టకరామతిమ్మునీ
తోడకడగ్గశాగువచ్చె. లంకలశాలలొచ్చి చిన్నబోయున్నాయి సీత
యేదిరామ్ముల. పలుకాలలొచ్చి చిన్నబోయున్నాయి వనితలేమరల
క్కిరా. అడరాలొచ్చి చిన్నబోయున్నాయికాతీలేమరతిమ్ముడా. ప
రాతిమ్మితివిచిచేలంగువ స్తివి వర్వతిమ్మునడిమికి. వర్గశాలావిచి
యెక్కడికెళ్ళకావదిలానయుండుమంటి. యన్నమల్లీమారురాకుండగా
సీతలొపగానేవచ్చితి. కూడనాడగాటఅసురబుద్ధులుచునువివదదురాఘ
వాట. మృగమువెటచునీవె నేటకుపోగానిలవనియ్యదు బానికీ, శ్రీదేవి
చూటలకు అలగితోయ్యలేక పోయినవిలుదెస్తివి. వన్నచక్కనిలే
డిపట్టితెద్దాపనివ స్తియైయి. హరిచంద్రతీనాడు ఎంతవిద్యావరుడుఎం
తేనీవారలన్నా. నూరుడువచ్చిన వారిలెల్లభద్రదూయందురూ తొల్లి
యేమిచేసినాను. అంధమ్ముస్తూరికలయ మువులచాయ కాంతజా
నకిదేహము. విరళైయితిక్కిరా నాజహంసలతరుణికోమలివలుకులు
యెండనానలచూడ యెన్నడువెరుగిదు యేలేశమెళ్ళెనెక్కో. యెలమి
నోయిగారుమేదినిగోసీత యేదేనిగోలెను. అన్నవశము ౧౧దక

లు బసోలుగ నో యానట్ల వినుగడెనో | అసురుసురుమనగాను కల్ప
వృక్షముక్త్యంకం భేమవహాదెనో | సురలోకమునలాకాసూర్యవం
దులార నుదతికొండజానయో | బులారముచులారతామరాజనలార
సత్యాగనకృలారా ఛాకి గాకాన మాధవేవరిలార భగవదేనా
నివెల్చె | అతి నీతానమ ఆ పౌర్ణిమ్యము యుగిచామెటుచు |
బాపచూవలీ దానూమునొడలపై బాలకృష్ణహతుచు |

కీకాన—పదేనురావర్తి వేచుచున్న ఆరామాసుశయే
మామెనో బాగ్యంబు నా | నుండుగురుతుమ్మెదలు అనిగూడుతును
రామంబాపివచుచున్నో బాగ్యంబున చిన్నోయెవర్లశాల చీకా
లేమిరా | నెమిలో నవనద్దకపగుగానియున్న నేళను || ఏము ||

నీతకోసముచనము చిన్నలో గుండనే సృష్టల మేలగించు |
నట్టిచనముదొంగ చుగునెతుకుదము | బ్రహ్మాలలెమంతుమొక్క
దజానకోడ | తు తా ఛా వింపగాదొడగెను | బ్రహ్మాలమాటవిని
అయాధ్యవెలికిమి అగ్ని కొల్లము లేవలె అనా తేగిలు ఆరిగింది
నారచీరెలుగడిరి | కొంఠూ ముత్యే గంగ కేకూపంబుమాటవుము
అదింటిము | వాచుటా పింగుము గాచుటాచురుపు పాచుటాకలసా
న్నపై | ఏమిసేగనుల్లి మనరైవభూదేవి యెడగుగనియోద
కైకసంతోషాన కడలని గూపనలు కరుకి పోవము | మాయవేచే
మునామానయత్రేమునా పుటమాయజోసివచ్చె |

పంచరాత్న పన్నునాణానిలుపున నరిచుబిడునుమిగిచు
అకొన్నతపితిరాణుని ఆంబుట్టి | అపారావలమ పదిరలలు
జూపితే వడియూచ్చలేపోతి | ఆహలముతోపెంపెగొగింది రథము
వయరాపెట్టు | కొంఠుగోపెట్టెగురిగొలికి చెలకాళిమంతివెగె
మునొకటిదేవతలు చుక్క నదీ ప్తిలనాగ్యచంద్రులుపడకిరిరఘురాము
బంబైన వెనలేముకువచ్చి రావణునిగొల్లె | కిగి గానముదేవి

నేలచే స్తివినిరథముగూలదన్నెను । యెగసిపోయేటివాళ్ళియేడుయోజన
ములపొడవయినతేయిందు మిదియకానులంకసిరి భూతాలులంక వేల్పు
గలరుగా । వేళుచుక్కావినుమ వెడలెనీశ్వంగారు బంగారుబామ్మని
వినుమా । వంఁభూషణాలునుప్రప్రవర్వతానవేసి నేనువచ్చితి శ్రీరామ
లక్ష్మణులకిచ్చునో ఇవ్వడో యాకబురు తెలియదాయె । యాసీత చిం
తింది కన్నీరుదేగాను యాకాంత యిట్లనెను । చందమామచెల్లెలాశ్రీమ
హలక్కిహస్యనుచితలివినుమా । వెన్నెలాప్రాద్దుకువేగం బటువచ్చు
సీతరోచింతించు । అడవులవిడిచియో యారామలక్ష్మణులు సుగ్రీవువ
సమువచ్చి । హనుమంతుని జూచి యారామలక్ష్మణులు సుగ్రీవునియేలిరి
వారినిచూచియో తారనుగూర్చియాసుగ్రీవునిచ్చి పట్నముగట్టుకొ
నిపదిలొనవలెను అంగధునివేసెను । రెక్కలుపట్టుకొని భూమిపైరావణు
డుకూలగతావేసెను । బాంధిలోపాణులు పోతుండపుండుమని జానకీదేవిం
చెను । శ్రీరామచంద్రులకు వేగమేటిప్పుమని జాకలాబలికెను దగద
ప్పులుగని దాహములుగైకొని తిల్లిడింపుచుబోయెను చేతతోతొట్టి
మిచేసెనుద్రోహాలుచేరచింతలు లేపుగిరిగూనజాంబవలను హనుమంతు
నిలిచియో యారామచంద్రులు ఘుద్రకలుచేతకిచ్చి । జగములువెతకి
యోహానికిజూచియో యాలంక కేనచ్చెని వచ్చెనేయాలంకసూర్యు
మవీధులు గావీధులుజూచెను భద్రపుకావిస్ఫుబలువైన మేడలు పంచ
టరుగులుజూచెను చిత్తిరువుసావిళ్ళుపిరిమల్లెశాలలు ఖాకిఁజేట్టజూచెను ।
పృథ్వీనిరెల్లెప్రామల్లెసాలలు వికట్టిల్లజూచెను ఉన్నయివులుజూచి
మిల్లెటిళ్ళుజూచి ఊరింతజూచివచ్చె । గావణుడుపుండ్రో రత్న మేడలు
జూచి రాజ్యమంతాజూచెను ।

నేరేళ్ళుమానేళ్ళవిప్పలకేడలాసీతచింతింపుచుండ వెళ్ళెనేరావ
ణుడునుగులుగుర్రాలు పరగ పాలుచవ్వుళ్ళు బూరలాతారలాశంఖులా
హరిగలుగుదు వెళ్ళెను । ఏవేళూఁదనా రాముడసితలచేసి నాడగఁజ

కూలమా । యాయక్ష్మచెల్లెళ్ళువీలుగఁగోడళ్ళు వూడోడఁగిమొదలు
గా । లంకికికిబడబడకునీతచింతింపకురఱమువలపక చెను । నడిబడిక
యుండుమివాకనాటికనునాను యేలుమాలంకనీచు । మావదిమారు
గామన్నించెపలచేము మాలంకయేలవమ్మా । అష్టదిక్పాలకులు కిష్టపా
డాలేక ఆకణ్ణితలపరిగిరి । యీసెనాకెకనుచును యతిగిర్వపడిబోని
ఆతణ్ణితలపకను యూపలుకులూపి అతఁగిప్పునాపురిచేతనుబ్బా
కు । యీదిముఠాకేకను । తారమునునాను మోక్షభాగముమూ
పాలనుముద్రిముమూడ గ్రామశయకులై పవనించెనేరాముడు । క్రూరు
లనుజూచియో పాపమల్లలల్లిని పొన్నెనాపగ్గలనును । పతివ్రతనుజూచి
యోషలుమారుడ కిది జంకజనుదాసనేను చివడిలుతానంది (గురేర)
జేసియో డగ్గ ముతో బలికెను

యెందుడిప్రాప్తకూడఁ అతివకుండు మహంకారిదేవక సెను లంకికి
కిదెప్పెను రాం ఎమమ్మనుచునుగులుగుని అతఁ చూపివచ్చి పాకు
తెనుపుగా లేక చచ్చిటనేనిలదిరి । రఘురాముడింపెనా హరుమంతుడివ
చ్చినీతమ్మనూజూ చెను రాములవలచుచు రాజ్యాలుగోరింది రాముల
నీతలను । రఘురాముడందొ ముద్రికినీతకిచ్చెను నీతమ్మమంకవమ్మా
యందుకొనిముద్రికా అనుమానముదీరె అన్నివెద్వరనను వెరుకటకి
యెన్నడు యయ్యోధ్యయెరుగివూ యేలగువస్త్రెనన్నా । ఆనవాలునా
కు గురుతుజూపితిని ఎ పేరుమెవరు । వాలిసునిపులకు మేలుకను
నేను ఇల్లభులబంటునమ్మా । ఆవాయునుతునకు నాగుమంతునాపేరు
నీతమ్మవమ్మవమ్మ । వాలిజ ఎయో గుగ్గిరి డేవువరుచగబాబపులను
పదిలము పడింటలు పట్టపురాజలం పట్టిధర్మలుయేటిరి శ్రీరావ
లస్థులం దేహానిపొగిడిరి ఘోరదండతెండ । యీలంక చేరిగొన్న
అరునెలలారంది దిం మొంక గోడెరుగునిదినాగఁడాలుదేమ్యావతో
పొని అనుమమ్మమ్మకా

రామకృష్ణుని పడరాని అవస్థలూ పడితిని అనుకుంటేతా, చెన్నరాదోమన్న చెల్లెలాయంటేను చెడ్డమాటలువుట్టినను, ఏంటినీసీత వన్నయీ తెలుగుతోచేనే విన్నప్పటివేళమంచి, రాముడొక్కడు రావణునిదీసుకొనిలంకకు గొంపోదును, అకలిచేసినూ ఆవస్థయింటినీ అన్నం లు తిన్నచుమీయెన్నగలయ్యా? వ్యవస్థలూ కట్టినాను అతియ్యము బాచకి, పట్టితెచ్చినవాడివల్లము కేళి పగిలినవెళ్ళుమన్నా, ఒక్కపండునానుకలవచ్చితేగాని వల్లలేనేనా కి, ఒక పాడుతి పోయిపోయి లేక చచ్చిపోవుమన్నా, యి పగిలిపోయి విచమనీ వల్లమంటరిగము, ఓపలేనుచేను ఓచ్చలేనూమనము పోపండుకోనుకొనుము, పోయిపోయి పోయిపోయిములుచేసెను పక్షిములవ పురిగి.

సమ్యక్ సృష్టి దానిమ్యవసలు విండుఖజానాఫలములు, కొమ్మకొమ్మకు కోటిరాక్షసులుయుండగా నోలుపోయిపోయిటకు, కొలరాచవలంక కోటికొల్లజీకొట్టుమనెరాలంకి, వలముచుట్టాతిరిగివనము లోపోకొచ్చి నెక్కడెట్టుకుదీసెను, పరికిరాక్షసులు పరికివేగముతోను కెచ్చనాకేకవేసి, పరికిరాక్షసులవిగావెవ్వరికి యహంకారపురుషుడేమో, నవతారపురుషుడో యెవ్వరోకానీ చలనిగావెవ్వరికి నెలవియ్యదేవరాలంకివేదంపెను లంకపోయెను యెవ్వడో. సామంతము స్త్రీలు జమదగ్నిమంత్రులు ధరిలునియోగ్యులను సృష్టించుటనానూ చూతామురమ్యుని చూచిపోయి

వట్టవచ్చినయక్షయకుమారుణ్ణి పలుతావునజంపెను! ఆమాట వింటానె రావణుమలేచివచ్చికోలు లోగోపించెను. ఉక్కుగుంటారమ్మి ఉరవరానీపిడుగ ఉదరకామంటరమ్మి, అగ్నిగుంహరమ్మి అహంకారపిడుగా అదగ్గొమంటరమ్మి జగతిగుండారమ్మి జంబవలం దగ్గిరంబలు సేవకురమ్మి

ఈదుగలనాయకులు ఇంద్రునిమీద గా ప్రకటించెటరూ

తప్పట్లాబూకలాతారలాశంకులాబోరుగొలుపుతుబోయెను! మదపులేను
గులచేతమట్టితమనుచు పట్నపూదొరవచ్చె! బలముచూతామని పట్టు
బడహనుమంతుండట్లు పూధరులచే యేనూరురుగోంజిణి ఏ గొలుసులు
వేసికట్టిరేస్తంభానకూ! కట్టరానిన్ననే గట్టిగాజెప్పరాకోతిసివెవ్వకోరా
యేదేశమునీది యేలాగువచ్చెను యేడుసముద్రాలుదాటిదాటకనుయెం
తరాతోటకాలువలివి జంగజాపేవస్తిసీ! హరిబ్రహ్మాదులు ముక్కంటి
ఈశ్వరులు అంచులోనీవెవ్వజారా- అదినారాయుడు బంటునూనేను
హనుమన్ననాపేరురా! అదిలక్ష్మీసీత నేలదెచ్చినాపు అంశ్యకాలము
నీకు- చిన్నబుద్ధులుమాని సీతరామునికిచ్చి దేవతలచెరలువినుతా! నరు
డీమాతానాకే సీతనిచ్చితేను సవ్వరాలోకులంత! వసుచరుడ నీవంటి
బంటునాకుంటేను ఒక్కడెబంటుచూలు! హనుకాజ్యమనక నూవన
కొన్నాళ్ళ కొలచినిలచీముండునూ!

రాజ్యమ్మలోనగమా రాజ్యమిస్తుననీకు నమ్మినావ్వనండు!
స్వప్నంతయేలేటిత్రీరాములాబంటు నిలవనెవ్వోతరమురా! బండుగాట
లుముందుబలువలంబట్లెములు బాగాలుపిరంగీలను, ఉత్తమాఅశ్వాలు
కొమ్మలేనుగులూను ఊకికేపారిపోయె! తీర్థమ్మసాగినట్లు మూకమూ
కలుగూడితిరిగిమళ్ళిపోయిరి! ములులాడినాడునుమరిమూటవేసుకొనిమం
టచేతాబట్టువు అమంటమాదింది అడలిందిఈకోతి అడలునూనెనిలచె
ను మైలాస ఈకోతిమంటకువెరచింది మరితెండియికకోకలు! చుట్టిరికోక
లు లోకవాలమునిండ బాకిబోరునిండను తోడినవి పడుగునతోవులు
బట్టి తోకమిక్కిలిబెంచెను పట్టుచీరమంచి పాణీలుగుడ్డలూ పతకాలజ
లదారులూ! మేలంబనమొగవారి శాలువలన్నియు దెచ్చి చమురుముం
చిజాట్టిరి! అనరాధముదేవరా సరిపోయెచీరలు ఇక నొక్కచీరవేస్తి సీత
చీరాయని రావణుడుదలచితే అపుడు నాతోకముడిచె! మట్టించివడివడి
ముందరాలెండి మునుగొండగీడంపెను! దిష్టిబాటూనుంచి మట్టించి

నిలచితే దిక్కులకు వెలుగాయెను. అంక కాల్చేకొరకు మూలమూలలకే గిస్తంభాలకడనిలచెను. మానుమీదానుండి వాలాముద్భిత్తే మండిపోయెనుపట్నమూ రావణుడు తనవద్ద రాక్షసులవిలచి యోలఘువు చూడుకొనితిది పట్టితెచ్చిసభలముడితజోరెగాని పట్నమంతాగాల్చెనూ చిత్తరచపుట సిరిమల్లెచాలలు లక్కటిల్లేగాలెను. ఒప్పైఱరలేవొకమంచిమేడలే పంచల్లేగాలెను ఉన్నతా పులుగాలె మిద్దెభృగాలె పూరంతగాలిపోయె సన్నంపుమిద్దెలేక కచటరుగులుగాలెను.

రావణుడుయుండెటి రన్నమేడలుగాలె రాజ్యమంతాగాలెను. దాశీలుగొందరు కోకలూబట్టుకొని లఘువులోపలకొచ్చిరి సూదిక్కుసొక మూలంకమాలలమని చేతులెత్తుదు మొక్కిరి అన్నమ్ముచేతబట్టి అతక నేతుమని యానతిచ్చెనుయప్పడూ వెళ్ళేనుహనుమంతు వేడిని చల్లాచూమనినిలచె అంబుధివడ్డనా వేడిమోహనికేయమటలేక వెనుక జేసుకయుండెను, సంతసంతోషమునా సముద్రజేతెంచి చల్లాచ్చిపో మ్మానెను వెళ్ళేనేహనుమంతు వేడిచల్లాన్పుకొని నిలచెజానకివడ్డనూ మాణిక్యమునీచెంగు మరికత్తమిమ్మా మారుజాగులుచెప్పమీ! దీనది నాగఁడాలు దయ్యాలతోపోను హనుమంతుడెచ్చనయ్యా! రావణునిజంపివేసి రాజ్యమంతాగలచి సన్నతోడుకపోవ్వును! యానవాలందుకొని సంతోషమూన హనుమంతుడేతెంచెను | సంతోషచిత్తుడై నదిదాటి వెళ్ళేను సుగ్రీవునచముజొచ్చె, అవునయ్యకపిరాజ అనుగోసుగ్రీవువచ్చేమేంట్లుడు, మీకునుంచినపట్న మీయాజ్ఞ భేకుండ హనుమంతుడార గించె, కోపముతోసుగ్రీవుకోపగించిలేచెను కొబ్బెదననిపలికెను, నాజ్ఞ దప్పినవాడు అల్లుడనవచ్చునా అడిగితేనేనిన్ననా, వెల్లినాకార్యములు జయమయ్యెకాబోలు వేగమునరావచ్చెను, రావోయిహనుమచ్చ రామ చంక్రులకూ వివరాలువినుపింతువు, అడిగినానేనలకు చెప్పకాపోతేను అతిగడ్పడ్డానందును, యింకంటాగిడలు యిత్తిడివిరునులు పీధి పీథుల

యందును, కించుకట్లగడలు కత్తులంటిపాతలు కోటకొమ్మాయుండును, మల్లెపూస్తూభాలు మాంకిక్యదీపాలు మాపురేపు వెలుగును, యేవేళ కొత్తాయుగస్తవరుగునునుండు యాబయిలక్షలయూకతో.

లంకలోకొన్ని రావణాజ్ఞాన్ని అక్షయకుమారుని జంపితి, పట్టపడ్డాచోట భయమెంతి లేనాయె ప్రాణములయెల్లండెనో అప్పున య్యహుమంత ఆపుంఠివాడిపూ అప్పుదానుగ్రీకు, అపరసంతో మాం భటవర్గంబులుయ్యుచేనేరామును, వారధికట్టుడి సేలనుపిలు వండి పోవలెనులంకిపును, యాబవంతుని సే లోవిశ్వకన్యయున్నాడు సె లవియ్యసోదేవరా, యేచుగుంబుగురాలువెల్లసీకున్నాయి యేటివంతు నగట్టుడి, నమద్రుడుచేసింది వగవానిగూడెంబ సంధించెనాబాణమా, అప్పుమనముర్రుగుగడగడావగుచు మొక్కిముందరనిలచెను, దిక్క మాకెవ్వరూ దీవులనుకాయండి పగవాన్ని కానుడేనా, అదిగోను మ ల్పము వారధీకానియిది కోటకొండలమింగెను, ఆకొండలువేగని లున్నయందుకొని వారధివానిగట్టుమనిగి, హిమవంతపర్వతము ఇంద్రానీ లంచలమువింధ్యయువంజవనీ, మనమై కైలాసగోవర్ధనాగి మహమ్మేగు పర్వతాలు, సేతుసేతుగామ సిరిసేకొండలు చేరవేసిరికొండలు, యా లవ్యములుచేసి యలసిన వారయితిరో యలసినారోసేనలు యరజేత కొండలు య్లుటపారవేయపూ నటుముఖములీలరయ్యా, సంగతులము మనమునరిపోయెహనుమంతి సీకునాకుభేదమా, పదిలముగవారాధిబం ధించికట్టుడి పర్వతంబులుదాపుడి, ఏనూరామక పాడవువెడల్గుగలవా రగగట్టయా విధిమనుచుకాది యన్నతొనిట్లనెను, నీతబట్టగాన లంకచె దుతుందని చిన్ననాడెప్పునా, వారిబంటువచ్చి వనమెల్లపెగలింది వన పాలకుబంపెను, ముక్కుంటివియింద యాగీతపెట్లాడి ముచువు జన తునియంటు, రాటగినివధియింది చుప్పనాదిముక్కు చక్కగాచక్కగా మురిచాడవా, చతుర్భుజములుగలవచ్చెడుచేతులవాగ్ని జేరదీనుకనింజ

వా, పగవానినాడదవలుమారుడలచేపు నభవారుజూడగాను, పరమా
 త్ముడిచ్చిన వరమునాకున్నదనిపాద మెత్తుక తన్నెను, తాకొవ్వరావణుడు
 తన్న సేమాతల్లితగదనిమాటలాడెను, తేగిరలేచిః నివేళిగుణమోగాని
 బ్రహ్మచారినిచాలయా, కొన్నాళ్ళకూతలనుకుట్టుబడిపొగాను కొడు
 కుయెందుకెతన్నెరా, యాదిరాముచవిష్టు నీతలక్ష్మీదేవి నతిజ చెరివిడువ
 మంట, కొట్టెనుయోగిల్లి కోపించెనేన్నపొన్ననుచుపారిదోల, సతిభ
 క్తితోడనే రామచంద్రులు యాలంకరిధిపతిసేదను, శరణంటి య
 యోధ్య శూరిపశరధరామ నకలజేవులరక్షకా, మాయన్న తావణుని
 కిపరాధిపైప స్తి హరిన్న కాపుమనెన, తగబాధలుబడ్డ నట్టికికుండే
 భృ తిట్టికించినగ్రాతలు, పగ జేతిలోజక్కె-వట్టివిడువగరాదుగుట్టుదెలియ
 గవచ్చెను, యెందుకనునమాట విడియారావణుడు తెలుసుకొనర
 మ్మా! నేను యెందరుజెప్పిన యేలనెరుగదుబుద్ధిసంగదుడ తెలిసికొమ్మి
 యెలుగు చర్మముదెచ్చి వేపారగానాకి యెన్నాళ్ళకెతికినాను, సంత
 సంతకు నలుపు యధికమవునేగాని యెన్నటికితెల్లబడదు, ఈరకపుచ్చ
 ముదెచ్చి ననుంబద్ధమవేసి తిన్నగాగట్టితెను, సంతసంతకు జవుకుయధి
 కమవునేగానియెన్నటికితిన్నబడదు, గువ్వనట్టనుదెచ్చి పంజరములోజెట్టి
 పాలుబోపించినా, నదియేలరామరామాయనిపలుకును గువ్వగువ్వ
 మానున, వేపచెట్టుకుయెంత పానకముపోసినా యెన్నటికి తియ్యబడ
 దూ, ఎందరుచ్చెనో లాయేరుగాబుద్ధి యంగదుడు తెలుసుకొమ్మి,
 డామ డామూమనుచు ధగధగా రణభేరి తనకుతామోగును, గుబులు
 గుబులూమని గుండెల్లబడరుడండొచ్చెదేవరా, రావణుడు రత్నాల
 గద్దెపైమృగ్విపడెంకంతభీతిలెను, రాయభారిమునేడు రాముడంపినా
 మ సంగదుడు తా నుచ్చెను, ఊరకొండిమీరు ఉద్దండలారా యెచటి
 కెవ్వరుపోకుడి, యేమీరామోనరుడ వచ్చినపనులేమిమోరియెవ్వరిం
 పుకు, నన్నుతోకనుజుట్టి నీరధినిముందినా అవాలిగుతునినేను, నీలంక

గాల్చినాపినుమన్నమాబావ అంగదుడునాపేరుగా, ముందుగవచ్చిన
వాడ్ని గుడ్డతోకనుజుట్టి ముచుయేడువీధులూను, ద్విప్పిశృంగారిందిహ
రిదోలినాము తిన్నగావారయోరి, వొంటులేమిబలిమి బలము దెచ్చుకో
టోరిరావణుడా, పలకుంచవిరగిగా దమకించిపలికేవుతిగువ పొందిన
బంటువు, హాకించమావద్ది అనుదుడిములువుంటె ఆపదలుపాధిం
తుమూ, రావణుచెక్కిలి అంగదుడునొక్కను రావణుదంతాలు చెదరె
ను, మకరికిటము నాగ బెత్తముచెచ్చి రాజముందరిచెచ్చునూజేరలేనను
కొంచెట్లగా కేమానశాబాసువస్త్రమ్మా, పాఠిష్టిరావణుడు పాపాత్ము
చువాడు పణతినంపాడాయెను, చిన్నబుద్ధులుమాని సీతనంపాడాయె
యేమిసేయదై వమా, కొడుకునైగిడిపొట్టకొవ్వనుకండబెరికెదను
వేతునోపగదీర వెడకో పముదీరజూడకెన్నడుకలుగుకో, దూలంటుజేత
మండోదరికొవ్వయిడిపిలచకమాతినుతా కబజిరఘురాముకండ్లెర్ర జేసి
జగములన్నివణకెను, ఇహములు ఇంకను జగములుచెడును వక్షులుపారి
సోను నైత్రమానముభాదు వెన్నెలలు పరిపోయిసేలందరిబిలు పుడి, ఆది
వారమునాడు ఆయత్నపడిరండి ఆలంకిమీదనేను, కదలెనేరఘురాము
జయమచుదురణభేరీగళుతా నేమాగను, గంగవడిదాటిరి గల్లపముకురి
కిగిడితిలెత్తిఃమూకలూచి త్రువుబాకిలో రత్నాలశయ్యపై రావణుడు
మండోదరిపరగ రావణదేవి పవ్వలించిలేచి కలగంటిననిపలికెను, యే
మికలగంటివే వెలధిరోడప్పవే సీతేమిగలములు గంటివే పగరాజులాత
తలువిరగకలగంటినా పణతిదక్కగంటినా రఘురామునీబలమునుమను
గుననిగంటివారమణదక్కగంటినా, నూత్రవంశమువారు మణగిరనిగం
టివామగువదక్కగంటివా శత్రువంశమువాడు చెదరగనుగంటివాచే
డెరక్కగంటివా, అర్కవంశమువారు మడిగిరనిగంటివా నతివ దక్క
గంటివా, అర్కవంశమువాడుమడిగిరనిగంటివా నతివదక్కగంటివా,
పరరాజులాతలలు పరిగెననికావయా పణతిదక్కగాదయా రఘురా

మృగుల సేదలొనగా వగడల నలునువచ్చెనయ్యే భూమిమీదకరిపె
 తిగినవాడు, యెనుబయికోట్ల వెలుగులరాజు జాంబవంతువచ్చెనయ్యో
 లంకమూడుడుస్త్రీచుట్టి లంకవాకిటను లంకిణినిజంపిన లంకజూడగా రో
 రంగము పెరిగిన చింకపడి హనుమానులువచ్చెనయ్యో! పువ్వుపేరే
 పాజపువ్వు పురముపేరే అయోధ్యపురము । అంబుపేరే రాక్షసవయి
 వారిపేరేనాగబాణము । దేవిపేరే నీతాదేవి రాజుపేరే రఘురాముడ
 య్యో । అంతటసంతట కొలువైయుండంగ నెత్తిరిరఘురాములుఈటా

యుద్ధ ప్రారంభము

కదిమిన్న లోటిపిటలు కాలుబాణములుకలసివచ్చిరియెవ్వరూ!
 యలవాటికింకితే కాశదేశపురాజె గంధమాధనుడు దేవ యిహ్నుడు
 కోట్లమున్నూరుజట్టిలు యీవచ్చువారెవ్వరు! మౌరకన్నులవాడు భేభి
 నీరాజ సుపేనుడు దేవరావల్లకిలు మెర్రగొడుగుల సేదల నుర రాజు
 నుయెవ్వరు అరవయితురురాజ్యములు యేలేటి నీతుడారావచ్చెను
 దేవరా! పాటిరేవామెనూ యీదుకొనివచ్చి పట్టజాలరు లంకకూ
 యీకడిసీరంత యేరురై పారెనూ యీవచ్చువారెవ్వరూ! గూడయిన
 గూడాడగూడ మాన్యములకు వెలుగులకు రాజయితడు । మంతరించి
 వచ్చిజాంబవంతుడును వయిరిలవయిరియితడు ఏవేళజూచినా పూసినా
 భారవలెదురుటసినకత్తులు! ఏవేళజూచిన్నాడండులోనంతాను రాము
 డన్నద వాక్యము । తరతరమ్ములనుంచి గానమ్ములిచ్చితే కొలచేరు
 రాఘవులను । సేనావగొడుగులూ కుక్కలచిరుదులు యెత్తివారెగొ
 డుగులూ, యెత్తిపెట్టగజూచి కాకబడిరక్తురాము గొడుగులన్నీ వేసెను!
 చల్లనీమనలంక తేమాననుండ్లగా చేటువెచ్చెనలంకకు । వేడిబాణ
 ముచ్చిన యొగసేనరావణుడు యేరులన్నీయితెను ! ఆకాశముపాడవు
 యీనవమ్మునుండు అగ్ని చిత్తుకువచ్చెను । మెరిపించిరాఘవులు మేకు
 బాణమువోడిగి అగ్నిచిత్తునీవేసెను । వకలాభార్యుడూఅంగమహాము

సనచ్చితముగ మేకెప్పెను । అఖలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకా చక్రధ
 రుడుమొదలుగా, రావణుడు తనవద్ద శక్తిబాణముదొడగి సేనబోసడవే
 నెను । గమురామతనమరిడట బాణము దొడగి రావణునాడవేసెను । రావ
 ణుడు తనవద్ద శక్తిబాణముదీసి లక్ష్మణునిపడవేసెను । హస్తములబట్టినా
 విల్లులంబులవిడచెనేలక్ష్మణుడేనర । ఆసనముఖముజూచి శ్రీరామచంద్రు
 లు మూర్ఖులుడనిచెను । ముగ్ధులనుపేనుడంగడుడు బారిబవుడు హ
 గుమఱుమా మొదలుగా సామిత్రినికాచుమనుచు శ్రీరాములుతమసే
 నకప్పగించె । రావణునిహియతియుగ్రుడై కల్లోచనుడై రాముడు ।
 పాగిణిలువిడిపించుననుచు శ్రీరాఘవులువిడిచెగామునిమీద । కాలా
 గ్నిసహాయమైచలరాములూహిష్టబాణములకోర్చితేకా । పారిపోయిలంక
 బొచ్చె । రావణుడు తనబొప్పములుకుండుగాను అపుడశ్రీరాఘవులు
 తమసేనలజూచి చెప్పయులుకురియగాను । పడియున్న సామిత్రిజూచి
 కడుకోకమునవిలపించగాదొడగెను । ఈరావణధ్వమునయుదభూమిలో
 నిచ్చెల్లువచ్చెను । మమనాన గూమేంపు నిద్రాహారములేను పడియుం
 డవెన్నదూను । వెనుకనుంటేకాని యెదుట చెన్నమరావు తొడి మీదికి
 పడివి । కైకమ్మనరములు దశరథుడుమహ్మకుగ కార్యములువేరాయె
 ను । అడవులకపోవ్వుని లన్యాయమే జేసె అన్ననీప్రాణములకు । హా
 త్యుగావీర అనిపించెనుమారు హాసోదరుడయనుచును । శత్రుసంహ
 రకా సామిత్రినందనా ఆధారయనిపించుచు । ఎన్నెన్ని జన్మల తపసు
 లాసీవంటి ఆశ్మసోదరుడుగలుగు । వొంకించరానిలక్ష్యమణి సీతవంటిస్త్రీ
 దొరికించవచ్చుగాని । అరణ్యవాసములు అవనిజకు తనకూను ఆహారని
 ద్రితేకా । ఇట్టిసహవాదరుడుతనకెట్లుగల్గునూ యెన్ని జన్మములకైనా
 జడలుగట్టితపసు చరియించినవుడు చాలించిపోయెదవా । జడలువల్లక
 తపముచరియించి నీవిభుడెంచబోతివిలక్ష్యుగా । తనచెట్టబట్టకొని యు
 ధములోనిను గోలుపోతినితమ్ముడా । భరతపట్నముగట్టి పారిపోదలచి

తిని పగవాణ్నిగానునీకు ఉష్ణకోనమువచ్చి సుగ్రీవుడానేను కర్పూర
 ఘోషంబుపొంది అతివకోనమువచ్చి బాంబవంతుడనేను అవలంబిగోలు
 పోతి ధగఃకినుతకోనమువచ్చి నీలుడానే పురు లమ్ముణ్నిగోలుపొంది ఏ
 లోకానికొకటివ్రాతమ్ముడా అలోకమునకున్నా గొనపొమ్మిలక్కణా
 కూడినప్తిటుచుండు కూడియుండు ధన్యు । నినువిడచియొండుడిను
 నీలువధన్యులేకు ఏవెంటవచ్చిదాను । వచ్చువిడువాలే నాలోడ
 యవపులకు దనుడెంచున్దితిండి । ఆయోధ్యనేనెల్ల ఆరాజ్యమెల్ల
 ను ఆశ్రయనేనెల్లను । అటుగాక ఆయోధ్య తాళుచుంటేను ఆవృజ
 లకేమందన । నరుపులకుమేమందు కూడిచదివితోడి చెలికళ్ళ కే
 వంతురా । తల్లెను కొసయ్య కేమందునేనపుడు కైకమ్మకేమందు
 రా । శభనామ్మనూ సూక్ష్మకేమందు యెన్నె జెప్పెంపెరా ప
 చ్చభాష్యలుగదా యెరుగు సుమ్మికోపించి చనుదిట్టగా । శత్రు
 ఘ్నమకోపించి నచ్చేమిదిట్టనో యేమిశేతునుదైవమా । రంగైనము
 త్యాలరేచుడొడ్డి రాలెన్నొడిగెను । మాణియభూషణముమరచ
 లుమరరాక తెరుచుచుచుయందెచూ । యికనాకులంకేల యికనా
 కుయిల్లేల యికనాకునీరేల । యికనాకువనులేల యికనాకురణమేల
 వికనాకుల్లియేలా అంగదుడునీలుడు గంధమాధనుడనూరామ దగ్గర
 కొచ్చిఆరామల్లా అతి శోకింపుచుండగా అనుషేచుడు బలికెను । ఈ
 శ్రవణాచనారఘుకులో త్రవమీరు యింతిశోకింపనేల । ఒడలునూ
 వ్రముగలదు ఉన్నవీకన్న లామెరుగునుప్పగినన్నవి । వాస్తవముల
 లోనలా నాదిబాగున్నది । అఖిలాంశభయములేదూ ॥ రక్తములుగో
 లలికాళ్ళున్నవికాని రాజే దిభయములేదూ । స పూణాచంద్రుడవ
 జ్జెలత్తులును ముఖమతేజము వాడమీ । గండమోగాగ్రజూలత్తులు
 కిప్పుడు ఓషధలులేబలమీ । అపు పురాజప ఉత్తరానాగద్దుసామి
 ల్లికిలేబలమీ । అలగ్యమెముక నోరామచ్చుడదా యాషధము

పంపుటా! అపలుకులువిని అప్రసవము శ్రీరామచంద్రులూ అవుడు శ్రీ
చి|| అంజనేయము సేందగ్గిరకొన్ని నిలిచియుట్లుపలికెడు | అంజనేయ
రమ్మి వాయువంశసవేగ వానుమంత్రులగుట | అపరూపనంజీవి ఉత్త
రానాగద్దు సామిత్రితెవ్రాసెను అటుగాక హనుమంతు నిప్రమాపా
లి|| అబ్రుబంధువయ్య | ఆయుసుగేజన్ము పొన్నగునడిచిచి అశీర్వచ
గ్గునుజేసెను | పామాన్తికూమొక్కె యగునాగుజుడంచివర్వతా లేదా
తెను | అపముద్రంబుదా అపరీలదా | అతివేగ వంశసత్వేను | హను
మంతుగవనా అతివేగచిత్తుడవేగ వంశసత్వే | కానేమిశాను
అబ్రుబంధును రకువేగయద్ధుడు | నిరీమాత్రా సామిత్రిని బ్రతి
కించుకొంగుచి పొంగుచూ నామంత్రంబునా | అచ్చటాపంజీవి కలుగు
తూచున్నది అచ్చుకీపువెన్ను | అదిసరమును వి శూనాడుగునన్ను
యుండుటకుకయూ | అి వాయుసేదనగు నాగదాటుగూ అంతటవ
ర్వతములు | వ్యసములు విరిగెను | అనుచూ గమలీను వాగుదరిపో
యెను | యంతున్న వెండిభమింకవేకునా సంతోషి వెనుగుతూ |
సంజీవి సలేక అతివేగచిత్తుడై కడువిచారము బొందచూ | మాస్త
ములుముచుచుకొని అపర్వతాత్ముని బాధపడొడగెనంతా | అపర్వ
తపురాజపరమకళ్యాణిని అప్రవిధమగ్గుబూపుమా | సంతోషకరణము
సంధ సకరావ్యుచిలసిల్లుచుదానినీ | సంతోషహితముగ అసిన్నాగొండ
లూ అడుకానూరచుంటే | అడిగినానెరుగినా శూరాభ్యుదయగున శూరా
కమంతునిపునా | పెద్దపెట్టుచెట్టె పెట్టుపెట్టుగించె సంతోషవర్వము
సకలలోకాలకేలయిగ రామనిబంటు హనుమంతు నాపేరుమీ | పేరు
పర్వతముయెత్తునచ్చెను తమసేవదగ్గరికిని | కానుపదమాదికి ప
యన్తమాచున్నాడు విల్లుచులుదెన్నె | పెద్దనాడు దాను జాంబవం
తుమాను వద్దనుచునిలువనాపేరు భానుడుగానునుమీ | పర్వతపురుషు
డుప్రీతిండుశ్రీరాముతో | వెన్నుకుముశ్రీరామ సంతోషవర్వతము హ

నామంతుడే తెచ్చెను । కోపముచూపించి యొక్క-బ్రాహ్మణుల నేలదించెను ।
 గామును, గుఱువనియించుచు ॥ ౧౨౦ ॥ మఱియు ॥ పరిచితము
 సంబంధిరగాము ॥ సాధానకరితదాత్రిల ॥ ౧౨౧ ॥ అమృతభవ్యము
 యానాగమేనామవర్తి ॥ రామకృష్ణుని ॥ ౧౨౨ ॥ సామంత్యము
 గాను ॥ ౧౨౩ ॥ ౧౨౪ ॥ ౧౨౫ ॥ ౧౨౬ ॥ ౧౨౭ ॥ ౧౨౮ ॥ ౧౨౯ ॥ ౧౩౦ ॥
 బ్రతికి ॥ ౧౩౧ ॥ ౧౩౨ ॥ ౧౩౩ ॥ ౧౩౪ ॥ ౧౩౫ ॥ ౧౩౬ ॥ ౧౩౭ ॥ ౧౩౮ ॥
 పచ్చెతి ॥ ౧౩౯ ॥ ౧౪౦ ॥ ౧౪౧ ॥ ౧౪౨ ॥ ౧౪౩ ॥ ౧౪౪ ॥ ౧౪౫ ॥ ౧౪౬ ॥
 పిరియమునకు ॥ ౧౪౭ ॥ ౧౪౮ ॥ ౧౪౯ ॥ ౧౫౦ ॥ ౧౫౧ ॥ ౧౫౨ ॥ ౧౫౩ ॥
 యింద్రుడై ॥ ౧౫౪ ॥ ౧౫౫ ॥ ౧౫౬ ॥ ౧౫౭ ॥ ౧౫౮ ॥ ౧౫౯ ॥ ౧౬౦ ॥
 యశోధనులని ॥ ౧౬౧ ॥ ౧౬౨ ॥ ౧౬౩ ॥ ౧౬౪ ॥ ౧౬౫ ॥ ౧౬౬ ॥ ౧౬౭ ॥
 నాధిపతియై ॥ ౧౬౮ ॥ ౧౬౯ ॥ ౧౭౦ ॥ ౧౭౧ ॥ ౧౭౨ ॥ ౧౭౩ ॥ ౧౭౪ ॥
 చేరు ॥ ౧౭౫ ॥ ౧౭౬ ॥ ౧౭౭ ॥ ౧౭౮ ॥ ౧౭౯ ॥ ౧౮౦ ॥ ౧౮౧ ॥ ౧౮౨ ॥
 చాపిచ్చునే ॥ ౧౮౩ ॥ ౧౮౪ ॥ ౧౮౫ ॥ ౧౮౬ ॥ ౧౮౭ ॥ ౧౮౮ ॥ ౧౮౯ ॥
 గాని ॥ ౧౯౦ ॥ ౧౯౧ ॥ ౧౯౨ ॥ ౧౯౩ ॥ ౧౯౪ ॥ ౧౯౫ ॥ ౧౯౬ ॥ ౧౯౭ ॥
 లక్ష్మణుడు ॥ ౧౯౮ ॥ ౧౯౯ ॥ ౨౦౦ ॥ ౨౦౧ ॥ ౨౦౨ ॥ ౨౦౩ ॥ ౨౦౪ ॥
 క్షుణ్ణి ॥ ౨౦౫ ॥ ౨౦౬ ॥ ౨౦౭ ॥ ౨౦౮ ॥ ౨౦౯ ॥ ౨౧౦ ॥ ౨౧౧ ॥
 లక్ష్మణుడు ॥ ౨౧౨ ॥ ౨౧౩ ॥ ౨౧౪ ॥ ౨౧౫ ॥ ౨౧౬ ॥ ౨౧౭ ॥ ౨౧౮ ॥
 దురాచే ॥ ౨౧౯ ॥ ౨౨౦ ॥ ౨౨౧ ॥ ౨౨౨ ॥ ౨౨౩ ॥ ౨౨౪ ॥ ౨౨౫ ॥
 మిమ ॥ ౨౨౬ ॥ ౨౨౭ ॥ ౨౨౮ ॥ ౨౨౯ ॥ ౨౩౦ ॥ ౨౩౧ ॥ ౨౩౨ ॥
 లక్ష్మణుడు ॥ ౨౩౩ ॥ ౨౩౪ ॥ ౨౩౫ ॥ ౨౩౬ ॥ ౨౩౭ ॥ ౨౩౮ ॥ ౨౩౯ ॥
 లోకి ॥ ౨౪౦ ॥ ౨౪౧ ॥ ౨౪౨ ॥ ౨౪౩ ॥ ౨౪౪ ॥ ౨౪౫ ॥ ౨౪౬ ॥
 లక్ష్మణుడు ॥ ౨౪౭ ॥ ౨౪౮ ॥ ౨౪౯ ॥ ౨౫౦ ॥ ౨౫౧ ॥ ౨౫౨ ॥ ౨౫౩ ॥
 జిత్తుతాను ॥ ౨౫౪ ॥ ౨౫౫ ॥ ౨౫౬ ॥ ౨౫౭ ॥ ౨౫౮ ॥ ౨౫౯ ॥ ౨౬౦ ॥
 పాణియగు ॥ ౨౬౧ ॥ ౨౬౨ ॥ ౨౬౩ ॥ ౨౬౪ ॥ ౨౬౫ ॥ ౨౬౬ ॥ ౨౬౭ ॥
 లెనివినె ॥ ౨౬౮ ॥ ౨౬౯ ॥ ౨౭౦ ॥ ౨౭౧ ॥ ౨౭౨ ॥ ౨౭౩ ॥ ౨౭౪ ॥

ను । యదువులూకాయనూ యద్విహాదికొన్మనుచు యత్రికాయుడిటాచ
 చెప్పెను । చిన్నయినబాఁములువిసవయినపడిమొగి యెక్కితొప్పులూ
 బయిగిలవణాన్మలే నోకలయిబుధునిమయినప్పల్లిబిల్ పెరిట నువ్వి
 దులిక శ్రీజానకినిదనె యుద్ధమననువర్తగా । పుడియయొక్క ముగి
 మాచునిచెగు గోసెస్త్రానాన్నను నాయుకలమందరా చాచినగొటె
 యెక్కడికిపోసిస్తెను । యెక్కికొన్మనాచు నాలంకపట్నము ఉవమో
 రానిస్త్రా । గాఢువొక్కన్ను లేకి నెయిగొణునా యత్రి యుదుపిచ్చెను
 యెక్కడబాణాములే బిచ్చుపడుచేసెను చుకానువింశనె అకిలద
 విటానే అడిలునూరావణుడు కన్నులుచెచ్చెను । కుంభానుకాడి
 దు నిద్రొనూలేపమి అంతిచ్చేపపుడు యేడుగులు గుర్రాలు తేల్పించి
 కప్పుకు యెక్కించి మడిచాదగా । గిమ్మకన్యచేసెను నీరములుగాదించి
 చిలకొడిబోలరపుడు । నిమరహాయా చిన్నగొక్కికుట్టిదనికలగిణుడు
 పుట్టెను ।

కుంభకర్ణి జూచి పండినాబలములు గొప్పచెప్పినట్లుగాయున్నది.
 ఏనుగులుగుర్రాదుల పూర్వలేకున్నాయు కుంభకర్ణి భావకీ శ్రీరాము
 రాజునజోడుగా పోయెను కుంభకర్ణిమయభంధుడు । గిరిజాదేవుర
 ముకుంభకర్ణి ముమ్మగుడు చెకరానొట్టెను । కుమీర్వమువలె
 నాను యప్పుడు కుంభకర్ణిమూలెను । యిత్తిపక్షిలకు సచ్చెవలె
 వేసిక జొన్నులగునెది । కింయకీటమువలెదలనుదంపిను సెద
 దానుగీప్రసాద । భయకీటముల సత్తాభిషేకము సముదాముజే
 గలిచెను । బలువలు ముత్యాలల్పాల్పాల్పై రావలె ముదోదర ।
 అందుకొని నిభిష్టి అంగిమము ఈచ్చెను, రావలె చావమచెను,
 రాన్రొయి యికి కే, నావ్యవల్లంబోయి రఘురాముడగుచెను । యమ
 దగిలమాకాళు నాయకులు బచ్చిపిచ్చిమిత్రగలిచెను । నాపింయ
 న్నమగానుక కూనానొప్పవ నాతల హోమముపీఠా ముచ్చికితాను

నామోదయగాఢాది రామాయణము లేదనివచ్చు. మాణిక్యపూర్వకముగాఢాది
 రామాయణమునామాటకరితాయకే, బంగారుపట్టిపాపభామలెన్నెమును పడక
 నామోదయరామ, విభవిధపరికరములు లేకుండమాత్రంప్రీతమునువరములు
 నిచ్చెను, పట్టంపుదేవిన గుట్టుజెప్పుకుండు మాటమంతులకెల్లను, మే
 లయిన గుండామునలూ ముద్దించి చుట్టుచుట్టునుపారెరి, అమరులుకా
 వలయును శూలముదేసికొని నేలవైకోట్టెరి, కోమలారా రఘురాముని
 కిరియను కొడుకులయు ఏలేస్తెరా, కోమలారావలదిని గంగ తేనూప
 క్కొండకొండలనుంచగా, తనగాతినగా పల్లవిమెక్కెనామీకు తి
 రిగోమల్లవ స్త్రీ, నాచేతిలోపచ్చి ఏడకపోమరుగాని నమ్మకొని చెడిపో
 కుడి, వెండిభాద్రామీలు యేనూరుకోట్లు భవిష్యరణభేటలు, కంఠగో
 దుర్ము లక్షకమ్మతోరాసిరాగాను పెనబూరలుమోయగాలంకపట్టు
 ముల్లోపగడంపు గొడుగులూ నవరత్నమారన పటమువింజామరను
 రటి సంకుతూనపును పట్టుగొడుగులుపట్టిరి రథధముల గలిపిరణ
 రంగవీటిలో రాతుల్లిద్దరుపోయిరి వెనుకముందరాను వెములక్షకోట్లరా
 వనునిలడ్డకొనిరి, తప్పించుకొనిపోయి పాతాళమందూనాయుధముయె
 త్రెను నీకోనమూ, రణగోలుళాయగా ముగమునన్నాకుండతుంగ వేసె
 నురామునూ, కండరామునిముఖముపొందుచెనటలుబుట్టె కరములువ
 రగివొడగె శిశునుపోగా శిరసుమొలచుచూయుండెను, శ్రీరామచరి
 త్రులినే, ఏమాయ్విషయన్న కెన్నిమాయలుగలవు యెన్నటికి చావు
 లేదో అదేపరలగొట్టి యప్పురములేనవుడు లేచుకొన్నాభివద్దాపట్టు
 మనియున్నాము హేరామచంద్రుడా నమ్మకమ్ముగ లేగవేయిమీ నా
 పాపదాస్త్రము బంధించెరఘురాము నాభికి లేగవేసెను, గుడివిరిగ
 బుట్టెరముగూలె నాచందమునగూలె రావణుండవుడు, బంబువూరా
 వాడు బావుపోగులవారు దండురాగాకొడుకులు, బట్టభేద్యుని విడిచి
 నాభిపట్ట నీవి యెందుకుబోతివి రావణారామముపోయెనని ముడోచు

అప్పుడు మనుకలీచివచ్చెను, మహారాజ సేనంత నిమగ్నమై యున్నా నా యొద్దగోలెవిరావగా పదిహేనులునేకుదిగువపొర్లాడనవయదీ ల్లుకేలడలెను నేలడకుంటెను వొడలునత్తునని పైదీసుకేనుడలెను, ఈదువానవదులు ఈరాజ్యభోగమును వీటికెవ్వరుకలలో, దయలే దుమీయన్న దగ్గరకుచేరవూ నీకుమిక్కిలియవ్వయా, రఘురాముతో తెప్పి యెన్ననొడంపి స్తివియడలంగినీ కేటికి, వానరాబలమంత లంకలోకపు డిపోకుండ నీవజూమమీ తొడిగివరములు నేనువంపూణమామెను పోదాముఅయ్యోధ్యకు ఎత్తుగా ఈపట్నము విభీషణునిపుడు భార భోసిగట్టుకీ యెంతయల్లాయిను నెడబాసికెడువాయునీనమివ కేలననెను యయ్యోధ్యమననీత అయ్యోధ్యలోనుంటె రావణునిజంపనేలా, దేవేంద్రదేవరిల చెరవిడిపించను కానికజ్వలించెను, భూమిపైబుట్టినా భూ కాంక్షతుజూడను భువిలోపల లేరుగా ననకునింటపెరిగినా జానకినియా డను జగములోపలా లేరును యన్నలోకెప్పి జానకిని దెప్పుని చా రులనుబంపెను చారుల్లుప తెంచి చేమొక్కి వాటజానకితో నిట్లానిరి రావమ్మా జానకీ రావణుడుజచ్చెను రాజరాజాయెను, చింతమాననీత నంతోషమునలేచి రామువద్దకివచ్చెను॥

సీతసుజాచియోచింతించి శ్రీరామానీతవద్దనిబలికెను, ఆపలుకు లూవినియతివమఃఖంపును యగ్నిజ్ఞోత్తునుగాయుమీ, మర్మగంధమ్రా న్ములు గుగ్గిపుత్రపులు చండనపుత్రపుల్కును భగభగమండగభూదేవి మామయా గంగన్నానముజేసెను, వరమవతివీత సీతమంటలోజారగా నే పారిజలధులాయెను, ఈశ్వరుడు బ్రహ్మదేవేంద్రదేవతలు ముఖో టిదేవతలు ఆదిలక్ష్మీసీత భావలేకేయిస్తి, కనుమానముంచకయ్యా, ఆదిలక్ష్మీవల్ల దోషములులేవని అందరునుబలికిరవుడువిభీషనుడు అతిశీ గిరమ్మన ఆనతిచ్చెనక్కడా, యాచరించదేవియనమ్ములోచని ఆరగించి పెప్పుకీ, మాతండ్రివరములు మాట్లెయ్యక ఆరగించానానను, గనకే

నలుకెల్ల సొవియ్యమీదవ అరగించివల్పున, అపరసంతోషానంతర
 గిరుమగి కేసుమిసెప్పిచ్చెను, పాలుమొగునెయ్యిపాయసపుజున్నలు
 పుచ్చులిపెనరవచ్చెను, ముక్కెరుసునావొందితాబాన్నముగొనకలమును
 వడ్డిచి, అంకమునంకి అరగించి తేలికములుగడలెనకి, రూరపు
 విడియములు కడు చేరనంకకొని నాచుగిచ్చుకడలి, నా ప్రాన్నిహ
 నుహతు యాభిషేకముగానుయయోధ్యున నెట్టిగొన, వడ్డిపానియంకి
 భుగితితిఘ్నమును చెప్పి రివ్వరిపొనెన, నా మువ్వేముగాను హ
 గుమొతువచ్చును మయోధ్యున నెట్టిను, నేనుదావచ్చిరి సీతశ్రీ
 రాములు నొత్తిష్మమునెట్టిను, యారనంకొనా బంధుపచ్చలా
 పసికిమిచ్చెనుభరితుడు, కన్నగడచేటివారు కస్తూరిలాప్రజల్లేటివారలు
 యంగనలు అంతాను శృంగారించుకొని బంధుపచ్చములలో రం
 గయినముత్యాల హరిత్యాల నిచ్చిరామునికి, సీతకును, కియరవ్వి
 వరములు నిమిరెల్లికిచ్చిరి కిప్రసాద్యుజుజుదిరి సొమిరినా యోరమ్ము
 లనుబాది సంతోషముననుండిరి, యివేగరమ్మనా పట్నముగట్టిరి
 రామచంద్రులకూ, పదివేలపండ్లసరరాజ్యమనెయుమని బ్రహ్మతా
 దీవించెను, పొన్నానానికి పరుసతోడను రాము కట్నములిప్పించెను,
 కాపుంగుబండ్లకరణాలకందరికి నాట్యకాంతలకిచ్చెను, నతులతో
 గూడను సాధోగ్యకదవి సంతోషముననేలునూ, వారివారిప్రాముల
 కు వారందరే వడ్డిలు చుండిరిభుడు, నూపాటపాడినా విన్నవారి
 కెల్ల విష్ణులోకముకలుగును, నిసంపదలనిచ్చు శ్రీరామచంద్రులు
 వయకులకమోర్పును.

అంక మూగ మూ

సంపూర్ణము

వృత్తము

బ్రహ్మచర్యము	2 0	అపహరణచంద్రకాంత	0 6
అభివ్రజ్యము	2 8	కామమృతం	0 2
పాటరామాయణము	1	కాంతోధికాంత	0 2
అధ్యాత్మికచరణము	1	లక్ష్మణమృతం	0 2
కుశలపులయోధం	0	విక్రమార్కునికథ	0 2
పెద్దకుశలకథ	0	మహాపుష్పకథ	0 4
చిన్నకుశలకథ	0	అంధోదేహియధానిపాదము	0 4
అంకాయాగము	0 2	దీపా పాదము 111	0 6
ధర్మాంగపదము	0 4	దేవతాపంచరికథ	0 8
కళింధపదము	0 4	రామదాసుచరిత్ర	0 4
నలుచరిత్రపదము	0 4	యల్లరామదాసుచరిత్ర	0 4
విరాటపర్వపదము	0 4	మరికృష్ణచరిత్ర	0 4
లక్ష్మణమార్గపదము	0 2	వలచరిత్రపదము	0 4
మరికృష్ణ	0 4	మరిభజనకీర్తనలు	0 4
రామరాజయోధం	0 6	పరాంకుశదాసుకీర్తనలు	0 4
చైతన్యమహాత్మ్యం	0 8	మజనమహాత్మ్యం	0 5
భారతం 18 పర్వములుపదము	1 0	తారకామృతసారము	0 7
శ్రీరామాయణ పాదము 111	0 12	అధ్యాత్మకీర్తనలు	0 8
గాత్రమహాత్మ్యపాటలపాదము	0 12	చామదర్శనకథ	0 4
,,	0 12	చారదరామాయణం	0 2
పారంగధరకాండ	0 2	కాలజ్ఞానకథలు	0 4
మంగళహారతులస్వరము	0 8	వచనకాలజ్ఞానము	0 2
మంగళహారతులస్వరములేనిది	0 4	సింహచలకీర్తనమహాత్మ్యం	0 4
అంధకాటక కృతులు	0 10	శ్రీరంగమహాత్మ్యం	0 4
మహావీరయోధుల 20 పర్వములు	0 8	జగన్నాథమహాత్మ్యం	0 2
మహావీరకథ	0 6	కాంతోధివిందనామములు	0 2
మాలవగమృతం	0 4	అచలగోవిందనామములు	0 2
దేవంగరాజకథ	0 6	హస్తపుష్పకథలు	0 4
పురూరవచనకీర్తన	0 6	మహామృతకథలు	0 8
		నవ్యలరామాయణం	1 0

కర్తా అచ్చయ్య అండ్ సన్స్,

బుక్కునెల్లర్, రాజమండ్రి

10840

